

toch ook de dansers aangreep, kon men nu dikwijls toch nog werkelijk schoone danskunst genieten, maar het geheel miste den adem, die alleen door volle overgave aan de muziek kan worden ingegeven.

Het minst tendentieus zijn eigenlijk nog de uitvoeringen, die rechtstreeks onder den invloed van Stanislawski staan. We zagen er daarvan twee: van de Staatsopera Stanislawski en van den Eersten Moskouschen Kunstenaarschouwburg, die den naam van Gorki draagt. Hier is het eens en vooral het in den zin van het psychologische naturalisme ontwikkelde meesterschap van den tooneelspeler, dat de waarde van de voorstellingen bepaalt. Hoe gaarne had men deze eigenschap zich zien uiten in de vertooning van Gorki's Jegor Boelytsjef, dat aanvankelijk het tooneelfest had moeten besluiten, zooals het met Knjazj Igorj begonnen was, klassiek, maar tegelijk het levende tooneel van dit oogenblik! In dit stuk grijpt Gorki terug naar den tijd, waarin de revolutie van 1917 rijp wordt tusschen de zich verscherpende tegenstellingen van de toenmalige maatschappij. De koopman Jegor Boelytsjef oefent er zijn kritiek op „de anderen”, de bureaucratie, welke het land in den oorlog gejaagd heeft, de rol van popen en monniken in dezen oorlog; hij ziet den ondergang van de burgerlijke maatschappij in het verschiet en, niet kunnende gelooven aan de scheppende kracht van het proletariaat, vraagt hij tevergeefs naar den zin van het leven. Het is het eerste stuk van een trilogie, die nog niet geheel verschenen is, maar waarvan de twee eerste deelen (het tweede heet „Dostigajef en de anderen”) in tal van sowjetschouwburgen reeds met groot succes vertoond worden.

Door ziekte van een van de voornaamste medespelenden kon deze vertooning van den Eersten Moskouschen Kunstenaarsschouwburg niet doorgaan; zij werd vervangen door een vertooning van De Bruiloft van Figaro, vol entrain en met een zeer levende figuratie gespeeld, maar toch niet het slotstuk, dat men aan het einde van dit tooneelfest had kunnen wenschen. Slechts in zooverre, dat het gelegenheid bood tot een grootsche huldding van den grootmeester van het Russische tooneel, den Volkskunstenaar Stanislawski zelf, kreeg zij toch nog het karakter van de apotheose, die zij ook door de keuze van het stuk had moeten zijn.

De geest van Stanislawski was ook aanwezig bij de uitvoering van de opera van Rimski-Korsakof, Tsarskaja Newesta (Tsarenbruid). Zij werd gegeven in den kleinen schouwburg van het Cultuurpaleis, dat gebouwd wordt op de plaats, waar eens het Simonof-klooster gestaan heeft en waar nu straks, naast dit gebouw voor 1200 toeschouwers, nog een tweede schouwburg met 4000 zitplaatsen verrijzen zal. Indien dit tooneelfest dan al niet meegebracht heeft, dat we een specifiek arbeiderstheater hebben zien spelen, zooals de Revoluteschouwburg, de MOPS-schouwburg, dat het theater der vakverenigingen, en de Tram-schouwburg, die dat van de arbeidersjeugd is, zoo waren we hier in een gebouw, dat meer dan een der andere